

Ohlédnutí

Rychle, až příliš rychle letící čas nám nedovoluje, abychom příliš dlouho setrvali v zajetí minulosti. Minulostí jsou už události včerejšího dne a tak mi budiž odpuštěno, ponechám-li některé události neuzavřené.

Koncertní zájezd do Slovinské republiky Slovenija 2004

Byl avizován již v minulém čísle Zpravodaje, jeho přípravy začaly několik měsíců předem. Navázal na zájezd PSPU v srpnu roku 1980. Díky materiálům, které jsem znovu našel v pozůstalosti Pepy Kocourka, mohu před vyprávění Milana Černého zařadit i o 24 roky starší část vyprávění z cestopisu Jana Jiřího Holuba – *Cesta do Jugoslávie*. Zajímavé čtení. Jak se svět kolem nás mění a v něčem naopak zůstává neměnný.

Leží přede mnou na stole dva asi 50 stránkové sešity, které literárně cenným způsobem zachycují dojmy a vzpomínky na koncertní zájezd PSPU v srpnu 1980. Autor byl dlouholetým aktivním zpěvákem, II. basem. Do těchto vzpomínek zahrnul tedy i to, co jsme my všichni účastníci prožívali. Není to tedy jen pohled diváka, ale pohled nás účinkujících.

Protože bude jistě Milan uvádět vše o našem letošním zájezdu do Slovinska, budu citovat z této knížky jen to, co Milan neprožil a co se již jednou událo v pátek 19. září 1980 a je vylíčeno v kapitole páté Holubova cestopisu.

„Nu a Pukuos (čti obráceně) se rozehrívá dorůžova a měkce. S láskou a úžasem líčí, jak jsme míjeli vinice, na jejichž ravách dozrává snad nejlepší jugoslávské víno, jak tu kolem nás ze zoufalství nad nedostatkem půdy bují v té nepatrné výšce i kleč a chudá borovice, jak se potom v nižších polohách tyčí k nebi čarokrásné cypřiše, pinie a citrusové keře. Tak vidíte, že se jeho něha nakonec obrací k docela prozaickým choutkám, k vínu, citronům a ovoci. Jen nevěřte unylým básníkům!

Je půl desáté a jsme na místě. Viděli jsme tu nádheru již shora, když jsme vykrůžovali jednu zatačku za druhou a sjížděli do divokrásného pobřežního pásma. Moře bylo z výšky modré jako chrpa, a když jsme přijeli k němu, bylo ještě modřejší, jako temné pomněnky v očích milované krasavice.

Moře! Moře je pro nás vždycky atrakce. Inu „původem z moravské vísky moře nezná, zato zná whisky!“ My se nikdy moře nenasytíme, ne proto, že jsme nenasytní, to nevyvracím, ale hlavně proto, že moře je pro nás kus romantiky, kus Vernea, kus Salkirka, kousek Kolumba a Cooka, zkrátka moře je pro nás bájný a trvalý pojem, romantická představa, snění a touha po dálkách. Vždyť muži jsou navěky malými kluky a nikdy se z toho nevymaní!

Autobusy zakroužily na pobřežní rovinku a zastavily se. Vypukl jásot a překotná vystupování. Už v běhu se kluci svlíkali a řvali rozkoší. Bylo jasné, jak to dopadne.

Obrovská většina už za chvíli hupla do mořského objetí a jenom skrovná hrstička vykročila směrem k přístavními městečku Pirano (Piran). A o zážitcích této skupinky si teď budeme povídat. Co bychom povídali také o tom, jak se kdo cáká ve vodě, jak řičí blahem, jak se potápí, jak plave znak, prsa a kraula. Zkuste to napsat na jedinou stránku!

Nikdy jsem nebyl bohužel v Itálii. Znáám ji jen z nesčetných fotografií a ze snových představ, jak si ji vybavuji v okouzlených myšlenkách. A když jsem spatřil Pirano, najednou se moje představa Itálie stala skutečností. To jsou přece maličké Benátky, maličká Florencie!

Městečko obsadilo přístavní záliv a rozběhlo se odtud do kopce, vytvářejíc malebné panorama bílých zdí a červených střech, nakupených domků s těsnými uličkami, přes které si obyvatelé málem podávají ruce. Uličky stoupající do vršku pomocí schůdků a nakloněných plošin. Uličky plné pachu připravovaných jídel. Uličky plné rozvěšeného prádla a běhajících dětí. Překrásné malebné Pirano!

A v tomto fascinujícím a podmaňujícím prostředí se narodil zakladatel moderní houslové virtuozity. Roku 1692 se tu narodil Giuseppe Tartini, předchůdce Paganiniho a autor *Ďábelského trylku*. Na jeho počest a na věčnou památku zde stojí na čtvercovém náměstí jeho socha. Kdo shlédl v televizi italský seriál Paganini, jistě si v paměti ukryl hercovu typickou charakteristiku, jeho přikrčený postoj s levou rukou držící housle za svými zády. Představitel Paganiniho se určitě přidržel zobrazení sochy Tartiniho a oblečeného v šosatý kabát, předvedl houslistu posledního muzikantským d'áblem. Čtu si to všechno ve výrazu Tartiniho, neboť jeho zobrazitel, sochař, jehož jméno jsem na soše nenalezl, si dal obrovskou práci, aby zobrazil právě tu posedlost, tu nezměrnou touhu ovládnout nástroj a rozezpívat ho nebyvalou technikou, vlastně už bravurou, tryskající z nesmírné dřiny, odříkání, krátkého života a nakonec smrti.

Postůjme tedy před sochou v muzikantském rozjímání. Rozhlédněme se po azurovém moři, po pulzujícím životě, po tom chvění vzduchu, po mořských dálkách s plachtami na obzoru, s hořícím sluncem nad hlavou a s větříkem vonícím solí a rybami. Kdepak jinde mohla zapustit kořeny moderní muzika? I genius se nakonec rodí z podmínek, které mu tu vytvoří příroda. Přijďte sem vy všichni, kteří o tom pochybujete, a ucítíte to sami. Tady je půda pro veliké věci!

Se svými málo početnými přáteli jsem opustil sochu Tartiniho, abych se k ní vrátil navždy.

Městu vévodilo návrší s katedrálou. Chrám měl obrovský trup a činil dojem spíše pevnosti nežli chrámu. Srovnával jsem tento masiv s jedinečně jemnou a subtilní vysokou věží radnice, která soupeřila s mohutným masívem na návrší svou sličností a florentinskou noblesou. La campanilla! La campanilla! Bílá, svěží, štíhloučká a jakoby nadchnutá tu stála, tváříc se jako panna, které se nikdy nikdy nedotkl. Těkal jsem očima hned k ní, hned ke katedrále. Miloval jsem oba tyto zjevy jižní charakteristiky. Kdybych se býval mohl rozhodnout jako Paris, byl bych

hodil jablko k té štíhlé, sněžně bílé věži. Ale neměl jsem žádná jablka a byl jsem tu cizím poutníkem, skromným dobyvatelem, který nemá, za co by koupil, jen svůj obdiv hází na váhu.

Bylo strašné vedro a já se rozhodl vystoupat ke katedrále. Nyní se už jen roztouženě dívám na fotografii, která mi oživuje vzpomínku.

Spolu s několika přáteli jsem vysupěl strmý svah, prošli jsme malebnými uzoučkými uličkami, podívali se tu a tam otevřenými okny do světnic, kde ženy vařily vonící pokrmy a křičely na houfy rozpustilých dětí. Jiné praly prádlo nebo postávaly na slunných zápražích, sdělující si historky jedna o druhé, jak je tomu na celém světě. Vůbec si nás nevšímaly, ani ženy, ani děti. Turistů je zde zřejmě tolik, že jim nestojí za to se po někom ohlédnout.

Kráčeli jsme kolem dokola kolem katedrály a zastavili se na chvíli v jejím stínu na severní straně, abychom trochu nabrali dechu a vychladli. Byl odtud čarokrásný rozhled. Opření o širokou kamennou zeď, obzírali jsme z tohoto vyvýšeného místa celé malebné přístavní městečko, jemuž vévodila radniční věž a které bylo od moře chráněno nějakou starou přístavní pevností, ke které jsme si umínili zajít, až budeme podnikat okružní cestu kolem města“.

Tak vylíčil ve svém cestopise návštěvu Pirana J. J. Holub a totéž jsme shlédli my, kdož jsme pro tento den pohrdli konejšivými vlnami moře v Portoroži a nechali se dopravit zdarma městskou dopravou až na Tartiniho náměstí. Opět po 24 letech nás toto nyní již slovinské městečko okouzlo a našeho kolegu Dušana Machovce inspirovalo i k této letmé prokresbě.

Jeskynní zpěvy

Po intenzivních korespondenčních kontaktech s našimi slovinskými partnery a po audienční schůzce na pražské ambasádě Slovinské republiky vykristalizovala konečná varianta našeho zájezdu. Těch variant jsme připravili celkem devět a lišily se hlavně délkou zájezdu a počtem najetých kilometrů. Jedna z nich počítala dokonce s prodloužením zájezdu až do Benátek. Nakonec jsme zvolili takzvanou úspornou variantu, která byla časově nejkratší. Korespondenční přípravy se posunuly až do prázdninového

období a vyvrcholily v září poslední týden před odjezdem, kdy mezi Prahou a Slovinskem se křížovaly faxy a telefonáty.

Odjezd účastníků byl stanoven na čtvrtek 9. září v 21 hodin od konečné stanice metra C na Hájích. Již po osmé hodině večerní se trousily první skupinky nedočkávkých cestovatelů kolem pomníku kosmonautů a vyhlížely autobus. Hned po jeho příjezdu se nakládala zavazadla a účastníci se zabydlovali v autobusu. Celkem se zájezdu zúčastnilo 31 zpěváků, 10 přátel a příbuzných, dirigent Stanislav Pešička a řidič pan Miroslav Kyllar z Jablonného nad Orlicí, který si vypomohl na začátku i na konci cesty po našem území pomocným řidičem.

Cesta po brněnské dálnici probíhala podle plánu, a tak jsme přibírali u Humpolce Václava Polanského s manželkou, kteří na nás čekali. A pak už náš autobus mířil přes Brno a Mikulov na česko-rakouskou hranici, kterou jsme téměř bez povšimnutí přešli a pokračovali přes Poysdorf dále na jih. To už většina našich kolegů se pokoušela o spánek. Kolem půl třetí tmavou krajinu ozářilo osvětlení příjezdové komunikace a náš autobus projížděl severním předměstím Vídně. Brzy jsme najeli na autostrádu směřující na Graz a Klagenfurt, projíždíme sérií tunelů podél jezera Wörther See a pokračujeme na Villach.

Začíná se rozednívat, a tak zastavujeme u velkého Rastplatzu a snídáme z vlastních zásob. Pan řidič nám uvařil výbornou kávu, takže nálada po přestálé noci opět stoupá.

Rakousko-slovinské hranice přejíždíme blízko obce Podkoren, celnice prochází uličkou autobusu, ale je to víceméně formalita. Než jsem našel svůj pas, je už z autobusu venku a my pokračujeme v cestě.

Hned za celnicí se nám otvírají nádherné výhledy na majestátní vrcholy Julských Alp. Po průjezdu městem Krajanska Gora najíždíme na serpentiny, kde se člověku až tají dech při pohledu do údolí. Silnice je sice pěkně vyasfaltovaná, ale poměrně úzká pro náš dlouhý autobus, a tak v zatáčkách musíme často trochu couvat, abychom najeli na správný směr. Trochu blokujeme osobní vozy, jedoucí za námi, ale pan řidič je zkušený a dává jim možnost nás předjet. Sledujeme směrovky, na kterých jsou čísla označující dosaženou nadmořskou výšku. V lesích převládají modřiny a vrcholky hor jsou dokonale osvětlené. Máme opět velké štěstí, protože mraky, které vyplňovaly údolí, se ve vyšších nadmořských výškách rozplynuly a sluníčko nás zalévá svými hřejivými paprsky. Obloha je sytá modrá a tak fotografové už netrpělivě čekají, až autobus zastaví, aby mohli zachytit všechnu tu krásu kolem.

O půl desáté přijíždíme na nejvyšší místo naší horské rallye, průsmyk Vršič v 1611 metrech nad mořem. Zastavujeme na miniparkovišti a rozebíháme se se svými fotoaparáty, abychom zdokumentovali nezapomenutelné výhledy na vrcholky Mangartu 2679 m nadmořské výšky a Jalovce ve výši 2645 m. Nejvyšší hora Slovinska Triglav ve výši 2864 metrů nad mořem je bohužel v mracích, takže si na ni musíme ještě počkat. Dostat nadšené kolegy zpět do autobusu je velmi náročné a zdlouhavé a připadám si jako cowboy svolávající své stádo do houfu. Ani se nedivím, že se jim odsud moc nechce, ale čas nás tlačí. V deset hodin sjíždíme opět prudce klesajícími serpentinami do údolí a zastavujeme u chaty, která leží blízko pramene řeky Soča. Kocháme se krásou prudké bystřiny, která nám trochu připomíná šumavskou Vydru. Odtud pokračujeme podél nazelenalého toku řeky Soči, na jejímž břehu se připravují raftaři na svůj odvážný sportovní výkon. Kolem poledne se

ostře zaříznuté údolí rozšířilo a po obou stranách ve směru jízdy se objevila políčka brambor, zeleniny, jednotlivé řádky vinné révy a ovocné sady. Všude nás překvapuje úzkostlivá čistota a péče o krajinu, takže pastviny, na kterých se pasou stáda skotu i koní mi připomínají spíš anglické trávníky z předzahradek. V městečku Kobarid hledáme místo, kde jsou pochováni vojáci z 1. světové války a mezi nimi i naši legionáři z italské fronty. Je poledne, páli sluníčko a chvílku nám trvá, než zjistíme potřebné informace. Pohřebiště je u kostela, vysoko na kopci a vede k němu strmá cesta. Navštěvujeme tedy vojenské muzeum v centru obce, jsme přátelsky přijati správcem muzea, který nás nechá volně prohlédnout všechny exponáty, připomínající boje v horských oblastech Piavy a Soči.

Po zazpívání skladby J. Galluse Hándla *Ecce quomodo* a Foerstrova *Oráče* jsme uctili památku našich legionářů minutou ticha a položili na čestné místo kytici se stuhami v národních barvách. Po zápisu do pamětní knihy odjíždíme na další cestu přes obec Bovec, přejíždíme na pár kilometrů na italské území u obce Predel. Mladý italský celník zběžně prohlédne naše pasy a bez připomínek nás propouští. Brzy po projetí tunelu za celnicí obdivujeme velkou horskou přehradu s vodní elektrárnou. Zdá se nám, že Italové využívají tuto krajinu víc průmyslově než Slovinci. Ekologicky čistou slovinskou krajinu vystřídaly na italské straně vápencové lomy, zaprášené cementárny a panelárny. Brzy se ale vracíme přes hranice u obce Ratěče zpět do Slovinska a zase můžeme obdivovat tu šťavnatou zeleň čistých pastvin. Konečně se nám podařilo zahlédnout po pravé straně ve směru jízdy i masiv Triglavu, takže jsme plně spokojeni. Po levé straně autobusu nás upoutala zajímavá "žbrlení" na sušení sena. Připomínají nám tělocvičné nářadí ribstoly, ale mají nahoře nad žebřinami ještě stříšku, aby suché seno neomoklo. Silnice sleduje tok řeky Sávy. Kolem půl páté odpoledne už odpočíváme při kávě na břehu Bledského jezera a snažíme se vryt si do paměti nezapomenutelné panorama kraje s průzračnou jezerní vodou, ve které se zrcadlí horské masívy a uprostřed vod, jako perla, se rozkládá malý ostrůvek s kostelíkem a nad jezerem se vypíná jeden z nejstarších slovinských hradů. Z Bledu už byl kousek cesty do obce Vopovlje, kde nás před penzionem "Jagodic" čekal uvítací výbor pěveckého sboru Lira Kamnik, nejstaršího v celém Slovinsku. Recepční přináší klíče od pokojů a protože máme připraveno ubytování přesně podle našich požadavků, probíhá ubytování velmi rychle. Pořadatelé s námi upřesňují program a pak už se jdeme zabydlet do našich minipokojíků, kde se počítá s každým centimetrem čtverečnické plochy. Stačí se ještě odhodlat ke kratší procházce kolem penzionu, ale brzy zapadáme zpět na pokoje, protože jsme utahaní jako kořata. Dole v předzahradce penzionu zpívají hosté z Rakouska, ale my se pomalu noříme do hlubin spánku.

Druhý den odjíždíme do Kamniku a naši delegaci přijímá pan starosta, kterému se ve Slovinsku říká župan. Doprovázejí ho radní, tedy podžupanové a vedou se zdvořilostní projevy a předávají se dárky. Následuje prohlídka města, na kterou nám naši pořadatelé opatřili okatou studentku, která nás v němčině, angličtině i slovinstině zapáleně seznamuje s pamětihodnostmi města. Nejdříve navštěvujeme kapli františkánského kláštera, vyzdobenou podle návrhu architekta Plečnika, jehož stopy jsou vidět v díle jeho pokračovatelů na mnoha místech

města a především v dalších dnech jsme při návštěvě Ljubljany mohli obdivovat jeho jedinečné umění. V přílehlém chrámu jsme si zapěli *Ecce quomodo* J. Galluse Hándla, abychom připomněli jeho slovinské kořeny a navštívili klášterní knihovnu se vzácnými svazky, z nichž nejceněnější je překlad bible do staroslovinstiny. Odtud jsme se přesunuli na hradby Malého hradu (Mali Grad) s románskou kaplí a přehlíželi krásné panorama města. Naše průvodkyně nám vyprávěla legendu o Vero-nice, napůl ženě a napůl hadu, která – jak se věřilo – chránila poklady uložené na Malém hradě a jejíž obraz mne upoutal již při audienci na radnici.

V poledne jsme se přesunuli do zámku Zaprice, kde se nás ujímá další průvodkyně studentka Kateřina. Provází nás expozicí dobových krojů a kostýmů z kolekce známého designéra Franze Hofera ze štyrského národního muzea v Trofaiachu, který udržuje s kamnickým muzeem družební styky. Kolekce obsahuje hornické i společenské kostýmy z rakouského regionu Eisenerz-Leoben ze začátku 19. století až do roku 1950. V horních patrech muzea jsme si prohlíželi exponáty dřevěného nábytku a zvláště dřevěných židlí s obloukovitými opěradly a sedátky z přírodního materiálu. Zajímavé byly i houpací židle, sněžnice a lyže, které se používaly v alpské oblasti.

Odpoledne jsme měli s naším dirigentem pěveckou zkoušku ve zkušebně místního sboru Lira, která je součástí budovy Domu kultury. Odtud jsme také po zkoušce odjeli naším autobusem do obce Kamniška Bystrica, kde jsme se snažili omládnout (jak nám pořadatelé tvrdili) u pramenů stejnojmenné říčky. Nějak to nefungovalo, i když někteří z nás se o to snažili a nemohli jsme je odtud dostat. Po této kratochvíli jsme absolvovali večeři v místní restauraci, kterou jsme si hradili z našich zájezdových peněz. Jídlo to bylo chutné, ale na náš chrup příliš "vypražené", a tak jsme s tím krutím řízkem dost zápolili. Nakonec se nám to podařilo, náš pokladník vyrovnal účet a pořadatelé nám připravili ještě podvečerní zážitek. Odjeli jsme autobusem na zalesněný kopec nad Kamnikem, na jehož vrcholu jsme navštívili zříceninu Starý hrad (Stari grad). Odtud byl kouzelný pohled na západ slunce na pozadí Julských Alp. Vzpomněl jsem si při tom na naše dva výstupy na horu Ounasvaara nad finským městem Rovaniemi, kde jsme při bílých nocích také obdivovali západ slunce. Po tomto vizuálním zážitku se vracíme zpět na penzion a připravujeme se pomalu ke spánku. Dopisují kroniku a po očku pokukují po televizi, kde právě vysílají večerní zprávy CNN.

Po vydatné snídani, kterou si každý namixoval podle vlastní chuti u švédského stolu odjíždíme v nedělním ránu opět na naši kamnickou základnu k Domu kultury, rozezpíváváme se ve zkušebně Liry a odcházíme na náměstí, kde se to už hemží lidmi. Živo je kolem stánků s občerstvením, živo je i u stánku, kde župan s podžupaný začínají vařit svůj guláš. Na improvizovaném pódiu se zatím střídají taneční folklorní soubory ze Slovinska, Chorvatska, Bosny i Makedonie. Je tu i taneční skupina ze Štyrska a Tyrol. Potlesk vítá nastupující přátele z místního sboru Lira, kteří dvěma písněmi vítají své hosty z Prahy. No a potom už nastupujeme my a zpíváme v prvním programovém bloku Smetanova *Hesla*, Janáčkovu *Lásku opravdivou* a úpravy lidových písní *Horo, horo, Klenčí a Zdálo se mi, má panenka*. Po nás nastupují opět folklorní taneční skupiny a po nich následuje náš druhý programový blok, který uvádíme Smetanovým *Věnem*. Po něm zpíváme

Hody a Stavjajú ze Zbojnických písní Bohuslava Martinů. Náš sólista Václav Polanský sklízí zasloužený potlesk při *Slovácké voničce* a posluchači překvapení písní *Teče mi vodica*, kterou jsme nastudovali ve slovinštině, nadšeně aplaudují. Celý program završujeme písní *Tancuj, tancuj*. Opět následuje nadšený potlesk.

Dopolední program, který uvádí moderátor televizního studia Ljubljana, zakončuje trojice hudebníků ze Štýrského Hradce. Nejvíce se líbil pohledný harmonikář s nakroucenými fúsisky, který svůj nástroj bravurně rozehrál. Kolegové zatím testují županův guláš a zahánějí žízeň nápoji, kterých je tu velký výběr. Potom se přesunujeme opět do Domu kultury, kde už je připraven dlouhý "švédský" stůl k doplnění obsahu našich žaludků.

O půl třetí odjíždíme busem na seřadiště průvodu na předměstí Kamniku. Tady nás už očekává naše hosteska Tina a zařazuje nás na vyhrazené místo mezi ostatní krojované skupiny. A je věru na co se dívat. Před naší skupinkou si krátí čekací dobu mladé muslimky a muslimové z Bosny. Předvádějí svou taneční show a tváří se velmi mírumilovně. Kousek dál vyhrávají k tanci Makedonci a před nimi stojí připraveny ozdobené alegorické vozy s hudeckou kapelou.

Přesně v patnáct hodin se dává průvod na pochod. Překvapuje nás velký zájem místních obyvatel, kteří zaplnili přilehlé chodníky a zdraví pochoduující. Naši kolegové chvíli ukázněně šlapou v trojstupech a mávají českými praporky, které jsou na rubu vlaječky PSPU. Kolega Štembera se postaral o jejich distribuci mezi manifestanty. Netrvá ale dlouho a necháváme se strhnout srdečností diváků a začínáme skandovat: "Praha zdraví Kamnik, nazdáááár!" Zdá se, že jsme u přihlížejícího davu vyhráli na celé čáře. Rozesmáté tváře, zavhlé oči starších diváků a obdivné výkřiky jsou toho dokladem. Několikrát během pochodu přibíhají jednotlivci k naší skupině, tisknou nám ruce a předávají pohárky s obcerstvujícími nápoji. A tak plní elánu končíme parádemarš a docházíme až před Dům kultury. Chvilku ještě vítáme posádky příjíždějících alegorických vozů, navazujeme další kontakty a končíme v naprosté euforii. Naši pořadatelé ze sboru Lira Franci Poljanšek, Drago Homšak, Lojzek Fidler a Jožo Ogredinec jsou na nás hrdí a neustále mi to zdůrazňují.

Ale všechno má svůj konec a tak se i my loučíme s účastníky průvodu a odjíždíme do hotelu "U orla", kde nám pořadatelé objednali večeři. Podává se výborná bramboračka a vepřový kotlet s bramborem a k tomu miska míchaného zeleninového salátu. Porce měkoučkého masa je jak pro mamuta, takže máme co dělat, abychom všechno snědli. Následuje hojné zalévání výborným červeným vínem, rozdávají se dárky, pronášejí se děkovné proslovy a Saša Gabor se skupinou mladých členů Liry se postaral o doprovod k národním písním, které jsme si s chutí zazpívali a při písní *Bratje* i zacinkali skleničkami. Po dekorování slavnostními odznaky Liry nasedáme do našeho busu. Je po dešti, vracíme se do našeho penzionu a plní dojmů usínáme. Dobrou noc!

V pondělí ráno balíme a vůbec se připravujeme k odjezdu. Personál penzionu i naši přátelé z Liry, kteří se dostavili včas, nás doprovázejí až k našemu autobusu. Děkujeme za vzorné služby i srdečné projevy přátelství, zpíváme Smetanova *Hesla* a slovinskou *Teče mi vodica* a ještě dlouho máváme z rozjíždějícího se autobusu.

O půl jedenácté nás autobus vyklopil v parku kongresového náměstí v Ljubljaně. Navštívujeme místní

katedrálu, kde se právě koná mše, a tak ji v tichu opouštíme, abychom nerušili. Potom se fotografujeme na vstupních schodech a pokračujeme k informačnímu středisku, kde nás vyzbrojují plánem města a kde si dáváme rozchod. Potom na tržišti obdivujeme kvalitní ovoce a stánky s hříby různých velikostí.

Závidím jim při pohledu na ty hromádky kvalitních křemenáčů, bedel a lišek. Snad to zase poroste i v našich lesích.

Navštívujeme akusticky pozoruhodný chrám sv. Mikuláše, rádi bychom si zazpívali, ale je nás málo. Řada kolegů po rozchodu zvolila jiné trasy, a tak jsme nevyužili možnosti si parádně zapět v prostorách se skvělou akustikou. Pokračujeme v prohlídce města a naše skupina stoupá Studentskou uličkou na lublaňský Hrad. Obdivujeme krásně upravené nádvoří, zkusíme akustiku v hradní kapli, lezeme na hradby, odkud je krásný výhled na město a někteří vylezli po schodech až na vrchol věže. Byl prý odtud nádherný kruhový rozhled na město a okolí. V půl jedné sestupujeme opět do podhradí a vracíme se do městských ulic. Rychle nakoupit ještě pohledy a suvenýry a už pospícháme směrem ke Kongresovému náměstí, abychom byli včas na srazu. Povedlo se a plní dojmů opouštíme hlavní město Slovinska.

Před třetí hodinou odpoledne už náš autobus zastavuje u motelu Kozina v obci stejného jména. Tady nás už očekává personál a ubytování probíhá opět velmi rychle. Navázali jsme telefonický kontakt s našimi novými pořadateli z pěveckého sboru Tabor Lokev. Před pátou zastavuje před penzionem osobáček jednoho z pořadatelů a vyzývá nás, abychom ho s naším autobusem následovali. Zastavujeme v obci Lokev a už nás vítá uvítací výbor a nabízí osvěžující přípitek. Směřují nás do místního vojenského muzea, kde jsme překvapeni velkým množstvím vystavených exponátů, připomínajících válečné události, které se odehrávaly v tomto regionu na italsko-slovinském pomezí. První patro je věnováno bojům na Piavě v první světové válce a druhé patro je přeplněno exponáty z druhé světové války. Jsou zde fotografie partyzánských oddílů, zbraně, plynové masky, letecké pumy i zbytky min a mnoho dalších zajímavostí. Třetí patro je vyhrazeno uniformám jednotlivých armád. Budova muzea má rotundovou stavbu a je pečlivě udržovaná.

V osm hodin večer byl začátek našeho koncertu v kulturním domě. Sál byl nabitý do posledního místečka. Velmi srdeční posluchači jsou odměněni skvělým výkonem našeho sboru. Náš dirigent Stanislav Pešička se usmívá a přijímá gratulace pořadatelů. V programu jsme uvedli skladby: Smetanovo *Věno*, da Palestrinovo *O, Domine, Jesu Christe*, Hasslerovo *Cantate Domino*, Marziho *Signore delle cime*, ze Zbojnických písní Bohuslava Martinů *Hody a Stavjajú*, Foerstrovy *Velké, širé, rodné lány*, Kličkovu *Já v snách tě viděl*. Závěr tvořily opět úpravy našich lidových písní a slovinská *Teče mi vodica*.

Po koncertu následuje večeře. Podává se šunka "pršut", krájená řezníkem přímo z kýty, dále grilované plátky a uzeniny s paprikovou pastou. Pijeme opět výborné červené víno, předávají se dárky, zpíváme a cinkáme při písní *Bratři*, veselme se všichni a před půlnocí odjíždíme do našeho motelu. Opět jeden den plný zážitků si přehráváme v duchu při usínání.

V úterý po snídani odjíždíme do jeskynního komplexu v Postojně. Trochu déle navazujeme kontakt s paní Marikou, ředitelkou turistické kanceláře, ale personál jeskyně o nás

ví, vybavil nás dlouhými šedými kabátci s kapucí a jedeme vláčkem do centra jeskynního města. Při rychlé jízdě mimovolně skčujeme hlavy při průjezdu pod mohutnými stalaktity. Teprve před hudební jeskyní nás paní dohonoila a vysvětlila nám, co po nás požaduje. Zpívali jsme v ohromné jeskyni při příjezdu dalších turistických vláčků. Vystupující turisté byli překvapeni a odměňovali nás spontánním potleskem. Halový efekt se neprojevoval přímo v místě našeho nastoupeného sboru, ale dozvuky prý byly velice zajímavé několik metrů od nás, v místech, kde turisté vystupovali z vláčků. Po zpáteční jízdě vláčkem se opět na žádost paní Mariky srocujeme ve vestibulu vedle vchodu a zpíváme české lidové písně turistům čekajícím na další turistickou jízdu. V půl jedenácté se vracíme zpět do našeho motelu, pan řidič Kyllar ohřívá hovězí polévku a párky s hořčicí.

Po převleku do turistického oděvu odjíždíme busem do Koperu na městskou pláž. Je oblačno, ale teplota vody je 22 °C a vzduch má téměř 25 °C. Dovádíme v moři jako malé děti a slibujeme si, že zítra to zkusíme opět. Před srazem u autobusu absolvujeme ještě malou procházku starou částí města na hlavní náměstí, které mi připomíná náměstí italských měst, která jsme poznali při našich minulých zájezdech. Ještě jsme stačili navštívit místní katedrálu, obdivovali její výzdobu a stačili zapálit věčnou svíčku. Víc už jsme nestihli, protože jsme museli pospíchat na sraz, abychom přišli včas. Stihli jsme to, a tak opouštíme pěkné město, kde měli dobrou zmrzlinu, a vracíme se do motelu. Tady už na nás čekají kuřecí prsíčka na žampionech s dušenou zeleninou. Podával se i dezert, který připomínal náš jablkový závin. Sedíme u stolů, popijeme vínečko ze džbánek, šprkáme o našich zážitcích, ale všímáme si, že personál je už netrpělivý. Tak jó, zvedáme se a odcházíme na pokoje. Kolem jedenácté začala bouřka, tak končím s psaním kroniky a jde se spát.

Středeční ráno nás zastihuje opět v autobusu. Jedeme na celodenní výlet. Nejprve zastavujeme v Lipici před státním hřebčínem. U kasy jsme usmlouvali slevu pro hromadné výpravy a šli jsme si prohlédnout lipicány. Ujal se nás velmi příjemný a erudovaný průvodce Boris. Mluvil velmi pomalu a zřetelně a my si jen potvrzovali, že slovinština je velmi podobná češtině. Tam, kde jsme mu nerozuměli, přešel bez potíží na angličtinu. Prošli jsme s ním jednotlivými stáji a obdivovali klisničky, hřebce i valachy. Všude bylo čisto a lipicáni se tvářili velmi inteligentně. Boris nám vyprávěl i o jejich spolupráci s hřebčínem v Kladrubech a slovenských Topolčiankách. Všichni účastníci jsou nadmíru spokojeni a shodli se na tom, že to stálo za to.

Odjíždíme z Lipice opět k moři. Zastavujeme za Sv. Antonem ve vinotéce a nakupujeme výhodně bílé víno Malvazina a červený Refonč. Obojí se bude hodit na závěrečný večírek. Pokračujeme v další cestě a zastavujeme až v Portoroži. Skupina mořemilců vystupuje a vrhá se do vln na městské pláži, ostatní pokračují autobusem až do Piranů, kde se věnují návštěvě městských pamětihodností. Někteří jedinci dokonce výtvarně ztvárnili městské panorama. O půl šesté se opět obě skupiny spojují a vracíme se společně do našeho motelu. Po večeri jsme zpíváme panu recepčnímu několik lidových písní a pak už přináší Saša Gabor harmoniku a plníme sklenice dovezeným vínem. Začíná závěrečná show, ve které se uplatňují známé prostonárodní popěvky a písně, při kterých se pěvecky uplatňují i naše doprovodná družina. S chutí si

zazpívala i ředitelka Raisovy školy s manželem, kteří to s námi vydrželi až do půlnoci.

Ve čtvrtek ráno jsme se probudili do deště. Naštěstí při nakládání zavazadel se počasí trochu umoudřilo a déšť se zmínil. S personálem hotelu se loučíme opět zpěvem. Na přání kuchařek jsme zapěli slovinskou *Teče mi vodica* a po předání vlaječek a odznaků opouštíme pohostinný motel. Za stálého deště přejíždíme italské hranice, kolem jedenácté přijíždíme do Terstu a pokračujeme až na parkoviště zámku Miramare. Pomalu přestává pršet, a tak se houfujeme před vchodem do zámku. V pokladně vyjed-návám slevu pro seniory a jsem velmi mile překvapen. Slečna pokladní mi sdělila, že pro seniory ze států EU je vstup volný. Oceňujeme bohatou výzdobu i perfektní stav interiérů, připomínajících pobyt Maxmiliána II. a jeho ženy na zámku. Sbírkový doplněn exponáty z jeho pobytu v Mexiku. Pozornost budí i fotografie a památky na vévodu z Aosty, který zde v třicátých letech minulého století přebýval. Po prohlídce zámku obdivujeme překrásnou zahradu s arboretem a umělými jezírky. Před odjezdem jsme se naobědvali na lavičkách u autobusu z balíčků, kterými nás vybavil personál motelu.

Vracíme se zpátky do Terstu a usilovně hledáme nivelizační bod, od kterého se počítají evropské nadmořské výšky. Groteskní nám připadá, že o tom nic neví ani zaměstnanci pracující v těsné blízkosti majáku, kde se Nul punto nalézá. Nakonec nám poradil velitel finanční stráže, který nás zavedl na molo k malé zděné budce s měřicím zařízením a ukázal nám měřicí tyč s nulou u mořské hladiny. Konečně uspokojeni, že naše snaha o nalezení Nul punto nebyla marná, se pomalu vracíme do města. Někteří kolegové využívají zbytku času k prohlídce centra města, jiní se vydávají na návštěvu katedrály San Giusto. Všichni se scházejí o půl páté odpoledne opět u autobusu, abychom vyrazili k domovu.

Jedeme po autostrádě kolem Terstského zálivu a naše zraky se loučí s mořem. Zastavujeme ve městě Gorizia před supermarketem U pelikána a utrácíme našetřená eura za italské víno a švýcarské čokolády. Potom nás už autobus převáží po severoitalských komunikacích sérií tunelů, mostů a nadjezdů na hranice Rakouska. Pokoušíme se usnout, ale moc se nám to nedaří. Pravidelně zastavujeme na odpočívadlech při zdravotních zastávkách a pokoušíme se přelstít záchodové báby, protože jsme v Gorizii utratili všechny euro drobné mince. Noc ze čtvrtek na pátek prožíváme v neustálých pokusech o spánek. A kolem půl třetí v noci registrujeme opět průjezd na okruhu kolem Vídně. Hranice republiky přejíždíme bez potíží u Mikulova. Loučíme se zde i s naším řidičem panem Kyllarem, který se odtud vrací osobním vozem domů do Jablonného nad Orlicí, protože se musí připravit na večerní zájezd do Londýna.

Nový pan řidič, který vypomohl panu Kyllarovi a převzal náš autobus, pokračuje s námi po dálnici směrem na Brno. V Humpolci se loučíme s manžely Polanskými a kolem osmé hodiny ranní vjíždíme do Prahy. Konečná zastávka je opět u stanice metra Háje. Nastává velké loučení všech zbylých účastníků zájezdu. Najeli jsme celkem 2 436 kilometrů. Skončil další úspěšný zájezd našeho pěveckého sboru a všichni se už těšíme na ten příští. Ať se vydaří stejně dobře jako tento!

Zkrácený úryvek z knihy *Vzpomínání na zpívání* Milana Černého

Zemřel náš čestný dirigent prof. Antonín Šídlo

Na smutnou zprávu reagovali naši členové a příznivci tím, že v den smutku zcela zaplnili malou síň krematoria ve Strašnicích a důstojně se spolu s Kühnovým dětským sborem s panem sbormistrem rozloučili. O smuteční projev byl rodinou zesnulého požádán předseda PSPU prof. František Zumr. Projev přetiskujeme bez krácení.

„Vážení pozůstalí, vážení smuteční hosté, jímavé tóny sboru J. B. Foerstra Polní cestou uvedly poslední rozloučení Pražských mužských sborů – Pěveckého sdružení pražských učitelů, Pražského pěveckého sboru Smetana a Pěveckého sboru Typografia – se svým nezapomenutelným sbormistrem a dirigentem prof. Antonínem Šídlm .

Tento vynikající umělec stál v čele Pěveckého sdružení pražských učitelů po 16 let a dovedl tento sbor k těm nejvyšším metám. Jako žák prvního dirigenta PSPU prof. Františka Spilky rozvíjel pěvecké umění a pěveckou techniku svých předchůdců, jimiž byly legendy sbormistrovského umění profesori Metod Doležil a Jan Kasal až k vrcholům sborové interpretace. Rádi vzpomínáme na jeho pojetí sboru Pavla Křížkovského *Dar za lásku*, sboru *Spirto di Dio* italského skladatele Antonia Lottiho, 5 hlasého sboru Jacoba Galla Hándla *Ascendit Deus* nebo dvojsboru téhož autora *Haec dies*, Palestrinova sboru *Ó, Domine Jesu Christe*. Nezapomenutelným zůstává Šídlovo nastudování sborů Václava Kálíka, jeho *Cyklu o Praze*, který zaujal zejména publikum v Itálii, sborů Antonína Dvořáka provedených v překrásné koncertní síni Gewandhausu v Lipsku, či provedení cyklu Zdeňka Lukáše *Jaro se otvírá* s doprovodem vynikajícího houslisty Václava Snítíla.

Tento nepatrný výčet by mohl vzbuzovat dojem, že ty stovky koncertů a vystoupení byly jen rutinní záležitostí. Ale opak je pravdou. Pan profesor Šídlo dokázal i nepatrný sbor vypracovat do nejmenších detailů ve velké dílo.

Spolu s nedávno zesnulým čestným předsedou PSPU ing. Josefem Kocourkem má náš čestný dirigent prof. Antonín Šídlo velký podíl na úspěších našeho sboru v zahraničí. Zejména na reprezentaci PSPU ve Skandinávii, v Řecku, Švýcarsku a zejména v Itálii, která byla jeho oblíbenou zemí.

Svou autoritu v tehdy více než 60 členném sboru si nezískával ani velkými slovy, ani velkými gesty, ale vždy jen svou vlídností, skromností, náročností a hlavně svým uměním získat pro svůj umělecký záměr a umělecký výkon všechny zpěváky. Svým vystupováním na veřejnosti se nikdy nenadřazoval nad své kolegy sbormistry a dirigenty, ač mnohé svým ryzím charakterem převyšoval. Svou autoritu v uměleckém světě si vytvářel korektností, slušností a respektováním druhých, jimž se nikdy nepodbízel. Možná právě proto nebyl ve své profesi, ač uznáván a oceňován, stavěn na první místo. V našem společenství byl vždy oceňován pro svou odbornost, znalosti ze všech oborů hudby, ale hlavně pro svou lidskost a své přesvědčení, které deklaroval nikoliv slovy, ale zařazováním tehdy nežádoucích skladeb do našeho repertoáru – např. *Hymnu J. B. Foerstra*, *Rachmaninovy Nešporové mše* nebo *Masarykovských písní* ve sborové úpravě Dušana Machovce už před rokem 1998.

Mohu tedy bez nadsázky říct, že pan sbormistr byl činností v našem sboru uspokojován, rád se zapojoval do našich velkých plánů a projektů. Při oslavách 90. výročí založení našich dvou sborů – PSPU a PPSS, tedy před 5 lety jste, pane dirigente, stanul před námi na podiu ve Dvořákově síni Rudolfiny naposledy. Jako čestný dirigent jste tehdy naposledy dirigoval Smetanovo *Věno*, dnes již bez Vás zazpívají Pražské mužské sbory symbolický sbor J. B. Foerstra *Oráč*.

S nemenším potěšením pracoval dirigent Antonín Šídlo i v Kühnově dětském sboru. Již od svých 10 let byl sám dětským zpěvákem tohoto proslulého sboru. Po svých studiích na konzervatoři (obor klavír) a Hudební fakulty AMU (obor dirigování) se stal korepeditorem v Českém pěveckém sboru a KDS, po smrti jeho tvůrce prof. Jana Kühna po několik let i tento sbor spolu s Markétou Kühnovou a jeho dnešním uměleckým vedoucím Prof. Jiřím Chválou vedl. O této radostné práci s hudebně nadanou mládeží nám často vyprávěl, cítil zde opravdové uspokojení ze své pedagogické práce. Touto jedinečnou školou prošly stovky dětí, dnes již často významných umělců a pracovníků v kultuře a na nejvyšších postech našeho života. Ti často vzpomínají na vlídného, ale náročného pana sbormistra, který pro ně měl vždy usměv a laskavé slovo.

Budiž zde vzpomenu i 15 letého působení pana profesora na Konzervatoři Jana Deyla v Praze na Malé Straně. I zde získával studenty svým laskavým slovem spíše, než káráním a mentorováním.

Se svým sbormistrem se přišly rozloučit i děti jednoho z oddělení KDS, možná právě už potomci těch, které pan sbormistr Šídlo dirigoval.

Dovolte mi, abych se přiznal k tomu, jak významně ovlivnil pan profesor Šídlo i můj život. Setkal jsem se s ním ve dvou etapách svého života. Nejprve při studiu na vysoké škole, kdy jsem se na inzerát v Lidové demokracii přihlásil do Českého pěveckého sboru, tehdy ještě samostatného tělesa, kterému železnou rukou vládl prof. Jan Kühn. Ten mne a mého bratra poslal za korepeditorem „Toničkem“ jak mu familiárně říkal, abychom u něho vykonali hlasovou zkoušku, jak se tehdy konkurzu říkalo. A tak této náhodě vděčím i za nezapomenutelná léta prožitá v tomto sboru. Druhé mé setkání se konalo po letech, když se Antonín Šídlo stal sbormistrem PSPU.

Český pěvecký sbor byl později přičleněn k České filharmonii a dnes je opět samostatným světově proslulým Pražským filharmonickým sborem. Zde tedy téměř 40 let Antonín Šídlo působil, nejprve jako korepeditorem, později jako sbormistr a dirigent. Zde zůstal i po smrti Jana Kühna. V České filharmonii prožil téměř 40 plodných let. S tímto sborem nastudoval více než 350 titulů, z toho asi 100 kantátových a oratorních děl. S ním procestoval řadu evropských a světových měst. V některých byl téměř stálým každoročním hostem, např. v Miláně a jeho světoznámé La Scale. Pravidelně byl zván k rozhodování do porot národních i mezinárodních soutěží, byl členem poradního sboru Unie českých pěveckých sborů, lektorem sbormistrovských kursů a seminářů. Po 2 roky působil též jako sbormistr Státní opery Praha.

Ke svým 60. narozeninám byl Ministerstvem kultury jmenován zasloužilým pracovníkem kultury, ke svým 70. narozeninám obdržel Cenu Bedřicha Smetany, Zlatý odznak s granáty ÚČPS a řadu dalších diplomů a uznání.

Největším vyznamenáním pro sbormistra a dirigenta ale je, že zůstává v paměti a v srdcích tisíců svých posluchačů a

zpěváků a díky záznamové technice zůstanou i jeho dílo a vznešená tvář uchovány pro další pokolení.

Pane sbormistře, díky Vám za životní radost a moudrost, kterou jste svým působením v nás všech rozhojňoval, budíž čest Vaší světlé památce!

Vážený přítomní smuteční hosté, byl jsem požádán truchlící rodinou, abych Vám poděkoval za tak hojnou účast na tomto rozloučení, za projevy účasti a květinové dary.

Připravujeme

Jubilejní koncert

Na středu 10. listopadu 2004 je připravován jubilejní koncert, který měl být původně na jaře letošního roku. Naléhavé úkoly odsunuly tuto událost až do těchto dnů. Již 95 let zpívá nepřetržitě PSPU (zal. v r. 1908), PPSS (zal. v r. 1909) a PST (jako nejstarší z této trojice mužských sborů založen v r. 1862 dokonce již více než 140 let). Chceme s úctou vzpomenout našich moudrých předků, kteří nastartovali a udali směr, kterým se po desetiletí ubírá úctihodné snažení o dokonalý sborový zpěv generací. Nechceme v tomto směru slevovat ani my, kteří stojíme tváří v tvář největšímu našemu nepříteli – neúprosnému stáří. Naše semknuté řady nám umožňují podávat obdivuhodné výkony na zahraničních podiích a věřme, že tomu tak bude i na tomto koncertu. Zveme tedy všechny své přátele a příznivce na toto historické setkání, které by mělo potěšit Vás i nás. Koncert se koná pod záštitou zástupkyně starosty MČ Prahy 4 paní PhDr. Mgr. Heleny M. Tarkó, za podpory Ministerstva kultury ČR a Unie českých pěveckých sborů ve středu dne 10. listopadu 2004 od 19. hod. ve velkém sále radnice Městské části Prahy 4, Tábořská 350. Ke spoluúčinkování jsme přizvali i své stálé sólisty – Janu Heryánovou Ryklovou, Václava Polanského a Viléma Ulricha.

Další plánované akce

Sobota 6. 11. ve 14 hod.

vystoupení na Akademii SOKOLA v Praze 7

Středa 17. 11. v 9 hod.

vystoupení při vzpomínkové slavnosti 17. listopadu před Hlávkovou kolejí v Jenštejské ul. v Praze 2

Pondělí 6. 12.

vánoční koncert pro seniory v Chodovské tvrzi v Praze 4

Pondělí 28. 2. 2005

spoluúčinkování s japonským sborem na provedení IX. symfonie L. van Beethovena v Rudolfinu

Čtvrtek 24. 3. 2005

spoluúčinkování se Symfonickým orchestrem ČVUT na Dvořákově večeru v kostele U Salvátora

Střepy a střípky

První memoárová kniha

Spatřila světlo světa. *Řeky ametyst aneb o šťastném mládí na březích stříbřité Oharky*, tak se jmenuje kniha vzpomínek, význání, úvah a místopisných pojednání, příběhů o věcech a lidech našeho Čestného člena PhDr. Vlastimila Vinklera. Stojí opravdu za přečtení.

Vzpomínání na zpívání

Tak zní titul připravované knihy druhého našeho kolegy Milana Černého. Bude zajímavá svým obsahem, zahrne

totiž řadu našich koncertních zájezdů v období totality. Bude tedy i zajímavým svědectvím doby.

Jubilant Lojzík Stehlik

Na našem jubilejním koncertě dne 10. listopadu převezme tento kolega Zlatý odznak UČPS s granáty jako nevyšší uznání obětavé celoživotní práce v pěveckých sborech pražské a východočeské oblasti Unie českých pěveckých sborů. Rádi zveřejňujeme i letošní rozhovor s jubilantem.

Quod nemo novit, pane non fit — Co nikdo neví, jakoby se nestalo (Apuleius).

Když jsem měl možnost zúčastnit se občas některého koncertu PSPU, využíval jsem někdy milé pomoci MUDr. Aloise Stehlika, který dojížděl do Prahy na zkoušky a na vystoupení svým autem, a tak jsme na některé koncerty jezdili spolu. Před několika dny jsem se dozvěděl, že vzhledem k náročnosti cest z jeho bydliště v Lomnici nad Popelkou do Prahy a hlavně v noci domů svou pěveckou činnost ve sboru po 23 letech ukončil. Požádal jsem proto pana doktora o krátký rozhovor, protože za dobu, kdy se známe, jsme spolu často rozmlouvali o aktivitách sboru a také o jeho zahraničních cestách.

1. Pane doktore, jak jste se vlastně dostal ke zpěvu?

První sbor, ve kterém jsem zpíval, byl školní sbor gymnázia ve Dvoře Králové nad Labem. Bylo to začátkem padesátých let minulého století. Kromě národních písní jsme tehdy museli zpívat především „pokrokové“ písně s uhozenými texty typu „Nezemřel, živ je náš Lenin, je s námi, u Kremlu rodného on klidně spí...“ a byli jsme nuceni zúčastňovat se tzv. kulturních brigád. Účinkovali jsme při výročních odborových schůzích průmyslových podniků a jednotných zemědělských družstev. Občas jsme se přitom dobře bavili, zvláště tehdy, když jsme před zpěvem museli vyslechnout někdy dost primitivní politické proslovy, které způsobovaly, že jsme potlačovali výbuchy smíchu, což potom narušovalo zpěv. Mám živou vzpomínku na jedno vystoupení při slavnostní schůzi zaměstnanců Okresního soudu, které jsme pořádně pokazili. Náš třídní profesor, který tam s námi byl jako pedagogický dozor, ještě po mnoha letech při setkání absolventů vzpomínal, jaká to byla ostuda a jak se tehdy vracel domů příkopy, aby nikoho nepotkal.

2. Víím, že mimo PSPU zpíváte také v Lomnici nad Popelkou ve sdružení Collegium musicum Český ráj a před léty jste zpíval také s lomnickým Bořivojem. Pamatuji se, že pěvecký soubor Bořivoj se v šedesátých letech zúčastňoval společných vystoupení sborů okresu Semily. Tyto společné koncerty měly v době totality mezi posluchači zvláště v době předvánoční vždy velký ohlas. Lomnický Bořivoj tehdy řídil prof. Valenta. Některé koncerty byly pořádány společně s Podkrkonošským symfonickým orchestrem, který řídil prof. Matlas, ředitel semilské hudební školy.

V lomnickém smíšeném sboru Bořivoj jsem zpíval společně s manželkou po mnoho let. Tento sbor má velkou tradici, byl založen již v roce 1862 a působí prakticky nepřetržitě až do dnešních dní, bohužel v posledních letech jen jako ženský sbor. Na toto období mám hezké vzpomínky. Panovala tam krásná přátelská atmosféra, zpěváci se oslovovali i v době hluboké totality slovy bratře, sestro, pořádaly se různé společenské akce včetně tajných výletů atd. Duší sboru byla jednatelka paní Boženka Truhlářová, žena nevelké postavy, ale velké energie. Sama

nezpívala, ale obětavě zajišťovala noty, organizovala zkoušky, koncerty a pečlivě sledovala účast a absentérům důrazně připomínala jejich sborové povinnosti i při náhodných setkáních na ulici. Byl to takový Áda Novák v sukních. Jinou typickou postavičkou sboru byl pan Cerman – bývalý cukrář. Na každou zkoušku nebo koncert vždy donesl velký pytlík vlastnoručně vyrobených fialkových mentolových bonbonů, které rozdával všem zpěvákům – aby se lépe zpívalo – jak říkával. Společné koncerty sborů okresu Semily měly skutečně vždy velký ohlas. Zúčastňovaly se jich kromě Bořivoje semilský Jizeran, jilemnické Pěvecké sdružení krkonošských učitelů a turnovský Dvořák. Při zmínce o jilemnickém učitelském sboru si neodpustím jednu drobnou vzpomínku: Někdy na podzim 1968 zpíval tento soubor v sále, kde seděli v první řadě mezi posluchači důstojníci „dočasně“ umístěných sovětských vojsk. Sbor zazpíval m.j. „Bodaj by vás, vy mládenci, čerti vzali...“ Soudruzi z OVKSČ byli vztahovační a pozvali si „na kobereček“ tehdejšího předsedu souboru, mého tchána (otce Františka Koudelky), aby jim vysvětlil, koho tím mysleli. Lomnický soubor Collegium musicum Český ráj působí teprve 10 let, je to šestnáctičlenný smíšený komorní sbor, který vystupuje většinou za doprovodu orchestru složeného z učitelů lomnické Základní umělecké školy, případně externistů. Sbor se věnuje především interpretaci starší české hudby, v posledních letech převážně lomnického varhaníka, učitele a skladatele Františka Doubravského. Tento autor žil na přelomu 18. a 19. století. Byl umělecky velmi plodný. Složil kolem 300 hudebních děl, z toho 70 mší, 5 symfonií. Jeho dílo bylo bohužel zapomenuto. Před 7 roky se našel na půdě jednoho lomnického domku rozsáhlý notový materiál z autorovy pozůstalosti a tak se teď některé skladby provádějí na koncertních podiích jako novodobé premiéry. Několik mší a dalších skladeb jsme již natočili na dvě CD, v současnosti připravujeme natočení dalšího CD, kde budou interpretovány dvě další mše a Doubravského *Stabat mater*. Kromě členství v Collegium musicum zpívám ještě v chrámovém sboru lomnického kostela sv. Mikuláše, takže i po ukončení aktivní činnosti v PSPU tak úplně nezahálím.

3. Máte ve sborové tvorbě nějaké dílo, ke kterému máte obzvláště vřelý vztah a které jste vždy rád zpíval? Na který koncert nejraději vzpomínáte?

K naprosté většině skladeb, které jsme v PSPU za těch 23 let mého členství zpívali, mám velmi pozitivní vztah. Přesto je jedna skladba, kterou jsem se učil v roce 1981 jako jednu z prvních a o které mohu říci, že patří k mým neoblíbenějším. Je to Foersterova skladba *Polní cestou*. I když je hodně smutná, vždy jsem ji zpíval velmi rád, vždy jsem na konci písně přímo slyšel jak „od hřbitova zvony znějí...“ a vždy jsem měl pocit určitého dojetí. Právě tak je mi blízká Smetanova *Modlitba*. A pokud se týká koncertu, na který nejraději vzpomínám, tak je to asi ten úplně první koncert a sice v srpnu 1981 v řec-kém Patrasu na poloostrově Pelopones. Bylo to moje první vystoupení s PSPU a navíc se zpívalo v nádherném antickém amfiteátru. Krásných zážitků z činnosti PSPU mám velké množství. Kdysi jsem ty „vrcholné“ popsal v jednom článku *Zpravodaje*.

4. Kde jste jako lékař působil? Setkal jste se případně ve svých působištích s jinými lékaři, kteří také zpívali? Sám vím, že jich mnoho nebylo. V semilském Jizeranu pa-matují Dr. Plívu, Dr. Krámského, v Jilemnici Dr. Brychtu.

Po promoci jsem působil v Jilemnici a později v Lomnici nad Popelkou na neurologickém oddělení, od roku 1967 po 30 let v Železnici poblíž Jičina ve specializované dětské rehabilitační léčebně, kde také PSPU dvakrát pro dětské pacienty vystupovalo. Teď pracuji coby důchodce ve Všeobecné zdravotní pojišťovně v Semilech. A co se týká těch zpívajících lékařů-tak kromě těch, které jste uvedl, musím jmenovat rentgenologa Jirku Šolce, který dosud zpívá v turnovském Dvořákově. Členem PSPU je infekcionista Mirek Ryba, v Pražském pěveckém sboru Smetana zpíval bohužel již zesnulý stomatolog Pepa Ludvík.

5. Vaším koníčkem je také fotografování a filmování. Vždy jsem obdivoval vaše fotografie různých žánrů, zejména ze zahraničních zájezdů PSPU. Působivé bylo jejich uspořádání v monotematických albech. Tato činnost dokumentační bude teď jistě sboru chybět. Kdy jste začal s fotografováním?

Fotografovat jsem začal asi ve 20 letech. Vždy jsem rád fotografoval portréty, dělám dokumentační fotografie z rodinných událostí, samozřejmě rád fotografoval architekturu, zvláště antické památky a přírodu během cest a nevyhýbám se ani záběrům hezkých slečen na pláži. Členství v PSPU mi dávalo možnost ideálního spojení mých čtyř koníčků: sborového zpěvu, cestování, fotografování, filmování. Moje fotografování jistě ve sboru chybět nebude, protože mezi členy je několik výborných fotografů.

6. Měl byste pro čtenáře Zpravodaje ještě na závěr nějaké sdělení na téma, kterého jsme se v našem rozhovoru nedotkli?

Na závěr chci jen popřát spojeným Pražským mužským sborům mnoho krásných koncertů, stále dobrou kamarádskou atmosféru při zkouškách i vystoupeních, nové a pokud možno mladší členy, další úspěšné zahraniční zájezdy a přežití alespoň 21. století, když už nechci mluvit o celém třetím tisíciletí.

Pane doktore, děkuji vám za rozhovor. Přeji vám dobré zdraví, abyste se mohl ještě dlouho věnovat svým ušlechtilým zálibám.

Josef Zumr

Kalendárium

Narozeniny, listopad: 4. Vladimír Hanzlík (77), 6. Josef Stibůrek (65), 10. Milan Černý (75), 12. Vladimír Vorel (64), 14. Pavel Bach (64), 22. Alois Stehlík (70), 23. Stanislav Pěfrček (70); prosinec: 3. Miloslav Brabec (58), 5. Antonín Fišer (72), Lukáš Klíma (44), 23. Rudolf Stonjek (88). Jmeniny, listopad: 4. Karel Brožek, 12. Miloslav Brabec; prosinec: 18. Miloslavové Mleziva a Samek

Přejeme všem pevné zdraví!

Všem našim přátelům a příznivcům přejeme rovněž pohodu vánočních svátků. Zachovejte nám svou přízeň v novém roce 2005.

Uzávěrka tohoto čísla dne 1.11.2004. Na vydání a distribuci spolupracovali: M. Černý, D. Machovec, A. Stehlík, J. Němejc, J. Zumr, F. Zumr, Petr Štěpnička a Vl. Hanzlík. Vydává PSPU. Adresa: František Zumr, Jihlavská 609, 140 00 Praha 4 – Michle, tel. 261 262 517, IČO 16188161, e-mail: stech.jan@seznam.cz, WWW: <http://www.ucps.cz>